

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastniť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) a jeho uznesením č. k. 15 Er 650/2008-68 z 12. decembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor vykonával na základe poverenia okresného súdu z 24. októbra 2008 exekúciu pre vymoženie istiny vo výške 1 208,72 € s príslušenstvom. Na základe návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora okresný súd poveril vykonaním predmetnej exekúcie [REDAKOVANÉ], a to uznesením č. k. 15 Er 650/2008-18 z 31. októbra 2013. O trovách sťažovateľa ako pôvodného súdneho exekútora však nerozhodol vôbec. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal odvolanie, ktoré Krajský súd v Trnave uznesením č. k. 26 CoE 208/2016-53 z 30. decembra 2016 odmietol podľa § 386 písm. b) a c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Okrem toho sťažovateľ podaním z 3. decembra 2013 doručil okresnému súdu návrh na náhradu trov exekúcie, o ktorom bolo rozhodnuté napadnutým uznesením.

3. Okresný súd napadnutým uznesením nepriznal sťažovateľovi ako pôvodnému súdnemu exekútorovi nárok na náhradu trov exekúcie. Na zdôvodnenie svojho rozhodnutia uviedol, že novelou, t. j. zákonom č. 2/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, účinnou od 1. apríla 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), došlo k pomerne rozsiahlej zmene Exekučného poriadku. V zmysle prechodných ustanovení k úprave účinnej od 1. apríla 2017 sa exekučné konania začaté do 31. marca 2017 dokončia podľa právnych predpisov platných a účinných do 31. marca 2017. Z tohto generálneho pravidla o aplikácii právnych predpisov však existujú určité výnimky, a takouto výnimkou je okrem iného aj § 243k Exekučného poriadku, ktorý upravuje spôsob určenia trov súdneho exekútora v prípade zmeny v osobe súdneho exekútora. Podľa označeného ustanovenia pôvodnému súdnemu exekútorovi patria trovy len v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora. Na základe uvedeného okresný súd uzavrel, že keďže sťažovateľ nevykonal žiadnu čiastku z majetku povinného, neprináležia mu žiadne trovy exekúcie. Ďalej vysvetlil, že pri zmene súdneho exekútora je dôvodné, aby povinný neplatil trovy dvakrát, preto sa uplatňuje pravidlo, že na ne má nárok len neskorší súdny exekútor, a exekútorovi, ktorý nič nevykonal sa ich náhrada neprizná. V prípade čiastočného vymoženia pohľadávky si mal súdny exekútor ponechať na trovy exekúcie čiastku z vymoženej sumy podľa pravidiel v § 60 Exekučného poriadku.

4. S napadnutým uznesením sťažovateľ nesúhlasí a ústavnou sťažnosťou usiluje o kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnej úpravy relevantnej v jeho veci uskutočnenej okresným súdom s ústavou, resp. dohovorom a dodatkovým protokolom. Zastáva názor, že okresný súd nemal aplikovať § 243k Exekučného poriadku účinného od 1. apríla 2017, ale v tomto prípade mal aplikovať § 44 ods. 11 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017, podľa ktorého sa trovy exekúcie pôvodného exekútora vypočítajú tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie. Dôvodí tým, že o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora bolo právoplatne rozhodnuté do 31. marca 2017, a preto nie je podľa jeho názoru dôvodné aplikovať ustanovenia Exekučného poriadku

platného a účinného po tomto dátume. Poukazuje tiež na skutočnosť, že k zmene súdneho exekútora došlo v roku 2013, a už týmto uznesením malo byť v zmysle § 44 ods. 11 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 rozhodnuté o trovách exekúcie, k čomu však nedošlo. O trovách bolo rozhodnuté až o 6 rokov neskôr, po zmene právnej úpravy, čo považuje za narušenie princípu právnej istoty i za porušenie práva na prejednanie jeho veci bez zbytočných prietahov.

5. Sťažovateľ tvrdí, že od udelenia poverenia na vykonanie exekúcie až do poverenia nového exekútora vykonal v exekučnej veci potrebné úkony smerujúce k zisteniu majetku povinného a k jeho zabezpečeniu, uskutočnil lustrácie v bankách, vydal upovedomenie o začatí exekúcie i exekučný príkaz. Po piatich rokoch vedenia exekúcie bol nútený odovzdať kompletný spisový materiál novému súdnemu exekútorovi, hoci sa nedopustil žiadneho pochybenia. Následne, o šesť rokov neskôr rozhodol okresný súd o trovách sťažovateľa, pričom medzičasom došlo už aj k zmene právnej úpravy. Za jednotlivé vykonávané úkony exekučnej činnosti mu však patrí odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času.

6. Predpokladajúc, že ústavný súd bude považovať trovy exekúcie za bagatelný nárok, upriamuje sťažovateľ jeho pozornosť na to, že ten istý oprávnený podal návrh na zmenu súdneho exekútora v ďalších približne 4 000 spisoch. Pokiaľ sa teda rozhodovacia činnosť exekučného súdu, ktorú považuje za rozpornú s Exekučným poriadkom, bude opakovať v tomto počte spisov, bude už predstavovať zásadný zásah do majetkovej sféry sťažovateľa. Zdôrazňuje pritom, že podľa Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 nebola zmena súdneho exekútora sankciou za jeho pochybenie, ale dispozitívnym rozhodnutím oprávneného, ktorý svoje rozhodnutie nemusel nijako odôvodniť. Nie je preto podľa jeho názoru žiaduce, aby za týchto okolností pôvodný súdny exekútor znášal finančné náklady takéhoto rozhodnutia oprávneného.

7. Napokon je sťažovateľ toho názoru, že konaním exekučného súdu došlo k porušeniu zásady dvojinstančnosti konania ako základnej zásady civilného procesu, pretože o trovách exekúcie rozhodoval priamo sudca okresného súdu. Rozhodnutie sudcu

o nepriznaní trov malo za následok odňatie možnosti podať opravný prostriedok proti napadnutému uzneseniu, keďže odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné. Uvádza, že pokiaľ vo veci priznania trov exekúcie rozhoduje vyšší súdny úradník, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť v zmysle § 239 CSP. Vo výroku o priznaní trov exekúcie sa priamo vyčísl'uje aj výška trov, čo je zásadne v kompetencii vyššieho súdneho úradníka.

8. Na základe všetkých už uvedených skutočností je sťažovateľ presvedčený o tom, že v napadnutom exekučnom konaní došlo k porušeniu jeho práv, a preto v petite svojej ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že uznesením okresného súdu boli porušené jeho v záhlaví označené práva, napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

13. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré sú podané navrhovateľom bez právneho zastúpenia podľa § 34 a § 35 zákona o ústavnom súde a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu (§ 37 zákona o ústavnom súde), návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané zjavne neoprávnenou osobou, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

14. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

15. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

16. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

17. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom ...

20. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07), a ich prípadné porušenie možno preskúmavať spoločne.

21. Podľa § 243h ods. 1 Exekučného poriadku ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelenie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

22. Podľa § 243k Exekučného poriadku ak došlo k zmene exekútora alebo k vylúčeniu exekútora v exekučnom konaní začatom pred 1. aprílom 2017, patria

exekútorovi trovy v rozsahu, v akom boli plnenia vymožené alebo prijaté z majetku povinného do rozhodnutia o zmene exekútora alebo o vylúčení exekútora použité na uspokojenie nárokov exekútora v súlade s § 60 v znení účinnom od 1. apríla 2017 alebo podľa § 127, § 128 a § 164 ods. 1 v znení účinnom do 31. marca 2017.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

23. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je tvrdenie, že postupom a napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým mu ako pôvodne poverenému súdnemu exekútorovi neboli priznané trovy exekúcie, došlo k porušeniu jeho práv. Sťažovateľ namieta, že okresný súd neaplikoval na jeho vec správnu právnu úpravu, že rozhodol o jeho nároku na náhradu trov exekúcie po uplynutí šiestich rokov a výraznej zmene právnej úpravy, ako aj to, že o trovách konania nerozhodoval vyšší súdny úradník, ale priamo sudca, čím došlo k porušeniu princípu dvojinštančnosti konania.

24. Ústavný súd považuje v prvom rade za potrebné vyjadriť sa k argumentácii sťažovateľa, v ktorej zdôrazňuje dôvodnosť svojej ústavnej sťažnosti napriek tzv. bagatelnosti svojho nároku na náhradu trov exekučného konania, ktorý si v konaní pred okresným súdom uplatnil vo výške 83,57 €.

25. S prihliadnutím na súčasný postoj prezentovaný Európskym súdom pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v kontexte rozhodovacej činnosti ústavného súdu o tzv. bagatelných veciach je už spochybniteľná analogická aplikácia abstraktnej konštrukcie *ratione valoris* aplikovateľnej primárne v konaní o dovolaní aj v konaní o ústavnej sťažnosti bez toho, aby sa ústavný súd zaoberal jednotlivými námietkami uvedenými v ústavnej sťažnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na rozhodnutie ESLP vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike a na závery v tomto rozhodnutí citované, podľa ktorých požiadavka, aby bol „prípád“ náležite preskúmaný vnútroštátnym súdom v zmysle čl. 35 ods. 3 písm. b) dohovoru nie je splnená, pokiaľ ústavný súd okrem abstraktnej konštrukcie tzv. bagatelných vecí nezoberie do úvahy argumenty sťažovateľa, ktorými

odôvodňuje porušenie príslušného článku dohovoru (k tomu pozri rozhodnutie EŠLP vo veci Kľačanová proti Slovenskej republike, č. 8394/13, rozsudok z 27. 11. 2018, § 30 – § 32). Z uvedeného dôvodu tzv. bagateľnosť veci (predmetu konania) nemôže byť jediným a nosným dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti (I. ÚS 247/2019), a nie je tomu tak ani v tomto prípade.

26. Nadväzne, s ohľadom na charakter ďalších námietok uplatnených sťažovateľom ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Nie je preto zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

27. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu, ktorého obsah v podstatnom zhrnul v rámci bodu 3 tohto uznesenia a zistil, že o takú situáciu v jeho veci nejde. Vychádzal pritom aj zo svojej stabilnej judikatúry, v zmysle ktorej je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony; pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

28. Okresný súd pri rozhodovaní o náhrade trov sťažovateľa ako pôvodne povereného exekútora aplikoval na danú situáciu právnu úpravu v súlade s prechodnými ustanoveniami Exekučného poriadku a svoje rozhodnutie náležite a logicky odôvodnil.

Pri preskúmaní odôvodnenia okresného súdu ústavný súd nezistil taký výklad alebo aplikáciu právnych predpisov, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do základných práv sťažovateľa, ktoré označil vo svojej ústavnej sťažnosti. Ustanovenie § 243h Exekučného poriadku síce stanovuje, že exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017, avšak zákonodarca zároveň uvádza, že uvedené pravidlo sa aplikuje iba v prípade, ak Exekučný poriadok v § 243i až 243k neustanovuje inak. Z uvedeného teda vyplýva, že v prípade zmeny súdneho exekútora aj v konaní, ktoré začalo pred 1. aprílom 2017, je potrebné postupovať v súlade s § 243k Exekučného poriadku, ktorý jednoznačne stanovuje, že výška trov pôvodného súdneho exekútora závisí od výšky vymoženého alebo prijatého plnenia z majetku povinného, ktoré boli použité na uspokojenie nárokov exekútora podľa pravidiel uvedených v § 60 Exekučného poriadku. Tento výklad a aplikácia právneho predpisu na situáciu sťažovateľa nevybočuje z rámca ústavnej konformnosti, a preto ústavný súd nemá dôvod do nej zasiahnuť.

29. Sťažovateľ ďalej namietal, že trvalo „6 rokov“, kým okresný súd rozhodol o náhrade trov súdneho exekútora. Z napadnutého rozhodnutia okresného súdu ústavný súd zistil, že k zmene súdneho exekútora došlo na základe uznesenia okresného súdu č. k. 15 Er 650/2008-18 z 31. októbra 2013. Sťažovateľ podaním z 3. decembra 2013 vyčíslil svoje exekučné trovy vo výške 83,57 €. O trovách pôvodného súdneho exekútora, t. j. sťažovateľa teda okresný súd rozhodol až namietaným uznesením z 12. decembra 2019, po uplynutí 6 rokov. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že uvedený postup okresného súdu môže vyvolávať pochybnosti z pohľadu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení ústavnej sťažnosti však argumentácia sťažovateľa nesmerovala k namietanému porušeniu uvedených práv, porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ nežiada vysloviť ani v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, najmä petitom ústavnej sťažnosti a nebolo by teda

na mieste, aby na základe vlastnej úvahy dopĺňal alebo domýšľal odôvodnenie ústavnej sťažnosti, prípadne toho, čoho sa sťažovateľ domáha.

30. Sťažovateľ napokon dával do súvisu zásah do svojich práv aj s tým, že o jeho nároku na náhradu trov konania nerozhodoval vyšší súdny úradník, ale priamo sudca, v čom videl porušenie princípu dvojinštančnosti konania.

31. V tejto súvislosti relevantná právna úprava inštruuje, že v exekučnom konaní koná a rozhoduje vyšší súdny úradník, ak nejde o rozhodnutie o príklepe. Sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka (§ 202 ods. 1 Exekučného poriadku). Podľa § 202 ods. 3 Exekučného poriadku druhej vety je proti uzneseniu odvolanie prípustné, len ak to tento zákon (t. j. Exekučný poriadok) ustanovuje.

32. S ohľadom na citované ustanovenia právnej úpravy musí ústavný súd prisvedčiť sťažovateľovi, že o jeho nároku na náhradu trov exekučného konania mal rozhodovať vyšší súdny úradník. V takom prípade by mal sťažovateľ možnosť podať sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP.

33. Hoci sa teda javí, že okresný súd porušil zákonný postup, je potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 317/2019). Ústavný súd totiž posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), a k vyhovaniu ústavnej sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Inými slovami, ústavný súd nepristupuje k vyhovaniu ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným

porušením ústavou zaručeného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

34. V tomto ohľade možno poukázať aj na ustanovenie § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku, v zmysle ktorého o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ústavný súd v uznesení č. k. PL. ÚS 10/2019-11 z 30. januára 2019 uviedol, že toto ustanovenie nemožno vykladať príliš formalisticky. Nemožno totiž a priori vylúčiť, že by o výške náhrady trov konania nemohol rozhodnúť aj sudca. Môže to vyplývať napríklad z personálneho obsadenia okresného súdu, keď na súde nebude pôsobiť žiadny vyšší súdny úradník, alebo v prípade, že sa poverenie na rozhodovanie o výške náhrady trov konkrétnemu vyššiemu súdnemu úradníkovi neuvedie do rozvrhu práce. Napriek kogentnosti ustanovenia § 262 ods. 2 CSP takéto rozhodnutie sudcu spĺňa všetky atribúty súdneho rozhodnutia. Problém by mohol vzniknúť len v tom, že proti rozhodnutiu sudcu o výške náhrady trov konania by nebolo prípustné odvolanie (§ 357 CSP a contrario), avšak z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako je už uvedené, ani čl. 6 dohovoru samotné právo na odvolanie na súd vyššej inštancie negarantuje a dvojinštančnosť, ako vyplýva aj z judikatúry EŠLP (napr. *Le Compte, Van Leuven a De Meyere* proti Belgicku z 23. 6. 1981, *Adolf* proti Rakúsku z 26. 3. 1982, *Feldbrugge* proti Holandsku z 29. 5. 1986), nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania.

35. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že okrem čl. 13 dohovoru, ktorý nevyžaduje konkrétnu podobu účinného prostriedku nápravy, aj čl. 6 dohovoru prioritne chráni právo na prístup k súdu (rozsudok EŠLP vo veci *Golder* proti Spojenému kráľovstvu, z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35), ale negarantuje právo na odvolanie na súd vyššej inštancie ako také a nezaručuje ani nejaký osobitný druh odvolania alebo spôsob vybavovania odvolaní (rozsudok EŠLP vo veci *Monnell a Morris* proti Spojenému kráľovstvu z 2. 3. 1987, sťažnosť č. 9562/81 a č. 9818/82, § 56) (PL. ÚS 10/2019).

36. Keďže rozhodnutie sudcu okresného súdu, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, posúdil ústavný súd ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia a nezistil svojvôľu alebo arbitrárnosť v odôvodnení namietaného uznesenia, dospel k záveru, že porušenie procesných predpisov v postupe okresného súdu, keď namiesto vyššieho súdneho úradníka rozhodoval sudca okresného súdu, nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mohla mať ústavnoprávny rozmer alebo by bola spôsobilá relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tomto kontexte možno dodať, že rozhodnutie sa nezrušuje preto, aby sa zopakoval proces a odstránili formálne vady, ktoré nemôžu privodiť pre sťažovateľa vecne iné či výhodnejšie rozhodnutie.

37. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj v súvislosti s namietaným porušením základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ktoré sťažovateľ namietal len v súvislosti s argumentáciou k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

38. Napokon, vo vzťahu k sťažovateľom označenému právu podľa čl. 20 ods. 4 ústavy, ktoré malo byť postupom a rozhodnutím okresného súdu takisto porušené, sťažovateľ neuviedol žiadne dôvody a ústavný súd musí konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a namietaným rozhodnutím okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

39. Na základe všetkých už uvedených skutočností ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. K tomuto záveru dospel i s prihliadnutím na to, že o inej, skutkovo a právne obdobnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa zastúpenej tým istým právnym zástupcom rozhodol uznesením sp. zn. I. ÚS 50/2020 zo 4. februára 2020, pričom v rámci

argumentácie sťažovateľa nezistil žiaden dôvod na to, aby sa od právneho názoru vysloveného v tomto uznesení odchýlil.

40. V závere odôvodnenia svojho uznesenia ústavný súd zdôrazňuje právny názor, podľa ktorého samotná skutočnosť, že v konečnom dôsledku môže nastať stav, keď nebudú uspokojené všetky nároky exekútora pri výkone exekúcie, nemusí viesť k protiústavným dôsledkom. Toto riziko, ktoré nesie exekútor, je odôvodnené a do značnej miery kompenzované jeho v podstate monopolným postavením pri výkone exekúcie (napr. III. ÚS 351/07, IV. ÚS 236/08). Aj ESLP v rozhodnutí vo veci Van der Mussele proti Belgicku, rozsudok z 23. novembra 1983, séria A, č. 70, zdôraznil, že riziko s výkonom určitej profesie (v citovanom prípade advokáta), kam spadá i riziko neuhradenia odmeny za odvedenú prácu, je na druhej strane vyvážené výhodami súvisiacimi s výkonom tejto profesie.

41. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu